

2019-08-29

Mark- och miljödomstolen
Vänersborgs tingsrätt
Box 1070
462 28 Vänersborg

Yttrande i mål M 1952-18, angående dispens enligt 14 § artskyddsförordningen

Naturskyddsföreningen i Kungsbackas och föreningen Värna Onsalas (nedan kallade föreningarna) har av domstolen erhållit aktbilagorna 23, 25, 26, 27, 28 och 29 för kännedom. Med anledning av detta vill föreningarna framföra följande.

I målet är det fråga om att bygga en fyrfilig väg genom ett område, som är mycket värdefullt för de i målet aktuella fågelarterna.

Trafikverket (TRV) tillstår att den tänkta vägen innebär så stora negativa konsekvenser för de aktuella fågelarterna att skyddsåtgärder måste vidtas för att inte dispens från artskyddsförordningen ska krävas. TRV föreslår att veteranisering av träd ska genomföras som skyddsåtgärd. Vad som krävs i detta fall skulle vara att man nyskapar för de aktuella fågelarterna mycket gynnsamma områden eller kraftigt utökar befintliga områden. Inte i någon av de referenser TRV har angivit i ärendet finns något stöd för att något sådant skulle vara möjligt genom att genomföra veteranisering. TRV har inte visat att veteranisering skulle vara en verkningsfull skyddsåtgärd i detta fall.

TRV påstår att veteranisering är en vedertagen metod för att förbättra/restaurera lövskogsmiljöer med död lövved. Sid 12(17). Detta påstående motsägs av referens (5), artikel "Veteranisering verktyg i stället för tid." I denna artikel sammanfattas slutsatserna så här:

"Sammanfattningsvis kan vi säga att veteranisering är ett ännu utforskat område. Vi hoppas att fler provar metoden, och att man noga dokumenterar sina åtgärder för framtida uppföljning. Vi vet fortfarande inte exakt vilka effekter olika åtgärder har,

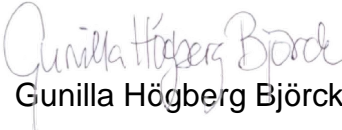
men mycket talar för att veteranisering kan vara ett viktigt redskap i naturvårdarens verktygslåda. I synnerhet när alternativet annars är att avverka trädet.” (Fauna och flora. Årg 113:2,. 2018)

Den i nämnda artikel redovisade studien är ännu i sin början (studien pågår 2012-2037) och den preliminära tidiga uppföljningen är från 2014. Dessutom är studien och därmed preliminära tidiga resultat avgränsade till ek. Enligt denna referens är veteranisering av träd således inte en vedertagen metod för att förbättra/restaurera lövskogsmiljöer med död lövved.

Det TRV föreslår som skyddsåtgärd är i realiteten att en försöksverksamhet med veteranisering ska bedrivas under ca 10 år. Om väg 940 byggs enligt plan med byggstart 2021 kommer utvärderingen av veteraniseringsåtgärderna att ske flera år efter det att vägen är färdigställd. För det nu aktuella området torde resultatet av utvärderingen vara ointressant. Vägen är ju då utvärderingarna genomförts redan byggd. En försöksverksamhet med en icke etablerad metod kan inte anses vara en åtgärd som säkerställer att artskyddsförordningens (AF) krav kan anses vara uppfyllda.

Föreningarna vidhåller därmed att det av handlingarna i målet tydligt framgår att både den mindre hackspetten och gröngölingen kommer att störas på ett sådant sätt som omfattas av 4 § p 2 AF. Vidare kommer arternas fortplantningsområden att utsättas för en sådan fysisk degradering som medför att livsmiljöns funktionalitet förstörs eller i vart fall försämras så att platsen förlorar sin ekologiska funktion, i strid med 4 § p 4 AF. Föreningarna anser att det är tydligt att de skyddsåtgärder TRV föreslår, veteranisering av träd, inte medför att kravet på artskyddsdisens enligt 14 § AF upphör i nu aktuellt mål. TRV har heller inte på vetenskapliga grunder visat att så skulle vara fallet.

Dag som ovan

Gunilla Högberg Björck